

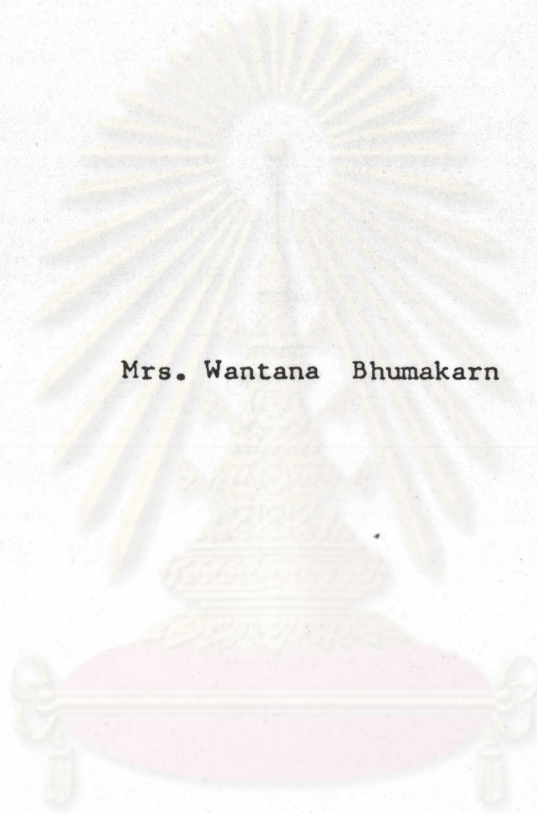

AN ANALYSIS OF SOCIAL STUDIES CONCEPTS
IN SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS, LOWER
SECONDARY SCHOOL CURRICULUM

B.E. 2521

Mrs. Wantana Bhumakarn

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์หมโนทัศน์สังคมศึกษาในหนังสือเรียนสังคมศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

โดย

นางวันทนา ภูมิกาญจน์

ภาควิชา

มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัญย์ วิทยาวิฑูกร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรานัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วัฒนสมสิทธิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัญย์ วิทยาวิฑูกร)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ยุพิน พิพิธกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันทนา รุณกาญจน์ : การวิเคราะห์มโนทัศน์สังคมศึกษาในหนังสือเรียนสังคมศึกษา
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (AN ANALYSIS OF SOCIA STUDIES
CONCEPTS IN SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS, LOWER SECONDARY SCHOOL
CURRICULUM B.E. 2521) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ลาวัญย์ วิทยาอุททิกุล, 247 หน้า.

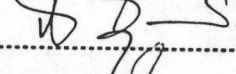
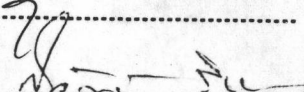
การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาโมทัศน์สังคมศึกษาในหนังสือเรียนสังคมศึกษา หลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ศึกษาความสอดคล้องของมโนทัศน์สังคมศึกษาที่นำเสนอในหนังสือ
เรียนกับมโนทัศน์สังคมศึกษาที่กำหนดจากจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 และศึกษาวิธีการนำเสนอมโนทัศน์สังคมศึกษาในหนังสือเรียนสังคมศึกษา ชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

ผลการวิจัยพบว่า

1. มีมโนทัศน์สังคมศึกษาที่นำเสนอในหนังสือเรียนสังคมศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
รายวิชา "ส 101 - ส 102 ประเทศของเรา" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, รายวิชา "ส 203 - ส 204
เพื่อนบ้านของเรา" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และรายวิชา "ส 305 - ส 306 โลกของเรา" ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 18.45, 17.38 และ 19.89 ตามลำดับ
2. มโนทัศน์สังคมศึกษาที่นำเสนอในหนังสือเรียนสังคมศึกษาในแต่ละระดับชั้นมีความสอดคล้อง
กับมโนทัศน์สังคมศึกษาที่กำหนดจากจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็น
ร้อยละ 18.45, 17.38 และ 19.89 ตามลำดับ
3. วิธีการนำเสนอมโนทัศน์สังคมศึกษาในหนังสือเรียนสังคมศึกษาในแต่ละระดับชั้น ส่วนใหญ่
เป็นแบบบรรยาย คิดเป็นร้อยละ 76.37, 72.52 และ 64.74 ตามลำดับ และส่วนน้อยเป็นแบบให้
ค้นพบด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 23.62, 27.48 และ 35.25 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... มัธยมศึกษา .....
สาขาวิชา ..... การสอนสังคมศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2530 .....

ลายมือชื่อนิสิต ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....

WANTANA BHUMAKARN : AN ANALYSIS OF SOCIAL STUDIES CONCEPTS IN
SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS, LOWER SECONDARY SCHOOL CURRICULUM B.E.
2521. THESIS ADVISOR : ASST. PROF.LAWAN WITYAWUDHIKUL, 247 PP.

The purposes of this study were to analyze the social studies concepts in social studies textbooks, Lower Secondary School Curriculum B.E. 2521, to study the compatibility of the social studies concepts presented in the textbooks and those which were designated by the objectives of the Lower Secondary School Curriculum B.E. 2521, and to study the technique of presentation of social studies concepts in the social studies textbooks, Lower Secondary School Curriculum B.E. 2521.

The findings of this research were as follows :

1. The social studies concepts presented in social studies textbooks, Lower Secondary School Curriculum B.E. 2521 namely "S 101 - S 102 Our Country" for Matayom Suksa I, "S 203 - S 204 Our Neighbouring Countries" for Matayom Suksa II, and "S 305 - S 306 Our World" for Matayom Suksa III were at the percentage of 18.45, 17.38 and 19.89 respectively
2. The social studies concepts presented in social studies textbooks for each grade level were compatible with the social studies concepts which were designated by the objectives of Lower Secondary School Social Studies Curriculum B.E. 2521 at the percentage of 18.45, 17.38 and 19.89 respectively.
3. The presentation technique of social studies concepts in social studies textbooks for each grade level was mostly expository, at the percentage of 76.37, 72.52 and 64.74 respectively and minimally discovery, at the percentage of 23.62, 27.48 and 35.25 respectively.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา .....มัธยมศึกษา.....
สาขาวิชา .....การสอนสังคมศึกษา.....
ปีการศึกษา .....2530.....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างยิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาอุฬิกุล อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือให้กำลังใจและปลอบใจอย่างดีตลอดเวลา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

นอกจากนี้ความสำเร็จของผู้วิจัยยังเนื่องมาจากความกรุณาของ ศาสตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับสถิติ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 15 ท่าน ซึ่งได้กรุณา ตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้ช่วยวิจัยทั้ง 6 ท่าน ที่กรุณาช่วยเหลือในการทำวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ และพี่ ๆ ที่ได้ช่วยเหลือในค่านต่าง ๆ เป็นอย่างดี โดยเฉพาะ คุณศิริพรรณ ใจยอกศิลา และคุณพรทิพย์ สิงห์โททอง ที่ให้ความช่วยเหลือจนทำให้งาน วิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และกราบขอบพระคุณ คุณแม่ และพี่ ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุน การเรียนและการวิจัยตลอดมา

วันทนา ฤมกาณจน์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

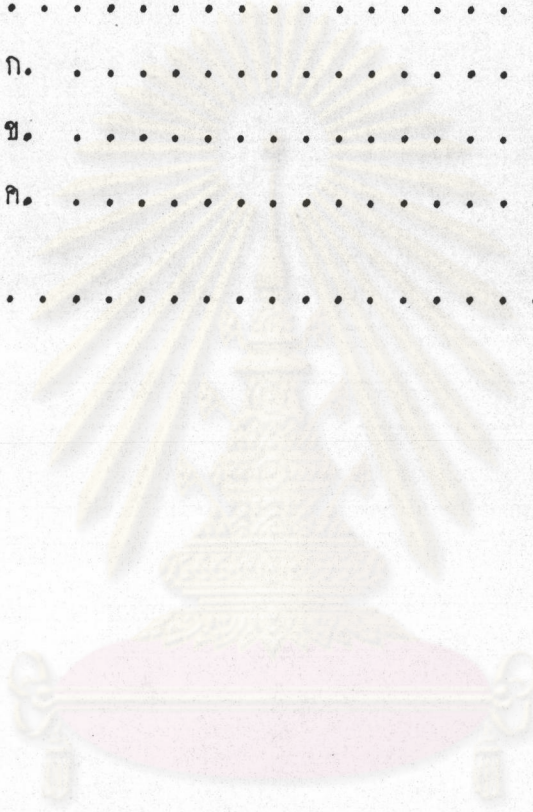
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	10
ข้อตกลงเบื้องต้น	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	12
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	12
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
3 วิธีดำเนินการวิจัย	88
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
5 สรุปผล อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	188
สรุปผลการวิจัย	189
อภิปรายผลการวิจัย	193
ขอเสนอแนะ	204

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	207
ภาคผนวก	219
ภาคผนวก ก.	220
ภาคผนวก ข.	222
ภาคผนวก ค.	230
ประวัติผู้เขียน	247

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 มโนทัศน์สังคมศึกษาหลักที่ปรากฏในหนังสือเรียนสังคมศึกษา เรื่อง ประเทศของเรา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	94
2 มโนทัศน์สังคมศึกษาหลักที่ปรากฏในหนังสือเรียนสังคมศึกษา เรื่อง เพื่อนบ้านของเรา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	104
3 มโนทัศน์สังคมศึกษาหลักที่ปรากฏในหนังสือเรียนสังคมศึกษา เรื่อง โลกของเรา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	114
4 ร้อยละของความสอดคล้องของมโนทัศน์สังคมศึกษาที่นำเสนอในหนังสือเรียน สังคมศึกษา "ประเทศของเรา" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับมโนทัศน์สังคมศึกษาที่กำหนดจากจุดประสงค์ของหลักสูตรสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521	124
5 ร้อยละของความสอดคล้องของมโนทัศน์สังคมศึกษาที่นำเสนอในหนังสือเรียน สังคมศึกษา "เพื่อนบ้านของเรา" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับมโนทัศน์สังคมศึกษาที่กำหนดจากจุดประสงค์ของหลักสูตรสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521	135
6 ร้อยละของความสอดคล้องของมโนทัศน์สังคมศึกษาที่นำเสนอในหนังสือเรียน สังคมศึกษา "โลกของเรา" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับมโนทัศน์สังคมศึกษาที่กำหนดจากจุดประสงค์ของหลักสูตรสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521	146
7 การนำเสนอมโนทัศน์สังคมศึกษาในหนังสือเรียนสังคมศึกษา เรื่อง "ประเทศของเรา" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	157

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	การนำเสนอโน้ตศัณสัังคศึกษาในหนังสือเรียนสังคศึกษา เรื่อง "เพื่อนบ้านของเรา" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	167
9	การนำเสนอโน้ตศัณสัังคศึกษาในหนังสือเรียนสังคศึกษา เรื่อง "โลกของเรา" ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	178

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย